достовірності облікової системи орендних операцій, її відповідності юридичним вимогам, адекватному документальному відображенню орендних операцій, об'єктивній оцінці.

Список використаних джерел

1. Живко, З. Б. Контрольно-ревізійна діяльність [Текст] : навч. посіб. / З. Б. Живко, І. О. Ревак, М. О. Живко. – К. : Алерта, 2012. – 496 с.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 р. № 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : www.rada.gov.ua. – Заголовок з екрана (дата звернення 7.04.2014 р.).

УДК 657.6.003.13 (477)

Прокопишин Оксана
к.е.н., в.о. доцента
Романів Олег
магістр
Львівський національний аграрний університет
м. Дубляни

ОСНОВНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ, ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація

У статті з'ясовано поняття «аудит ефективності» відповідно до міжнародних стандартів та необхідність його запровадження в Україні.Доцільність його проведення полягає уобґрунтованні пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм.

***Ключові слова**:аудит ефективності, фінансовий аудит, міжнародні стандарти, бюджетні кошти.*

У світовій практиці впродовж тривалого часу використовують таку форму державного фінансового контролю, як аудит адміністративної діяльності (далі ААД), який ще називають аудитом відповідності якості витраченим коштам, аудитом результативності або аудитом ефективності. У низці країн аудит ефективності в сукупному обсязі перевірок найвищих органів державного фінансового контролю сягає50-60 %. На сьогодні ефективне використання бюджетних коштів вимагає від контролюючих органів створення адекватних механізмів фінансового контролю, які б дали змогу визначити ступінь досягнення запланованих соціально-економічних результатів, відтак оцінивши ефективність використання державних ресурсів органами виконавчої влади. Такі механізми передбачає аудит ефективності, який широко застосовують у

зарубіжних країнах упродовж останніх десятиліть як один із видів державного фінансового контролю.

Нині у світі широко використовують єдину загальноприйняту термінологію у сфері державного аудиту. Основні положення й терміни, як правило, визначені у міжнародних стандартах з аудиту на основі глосарію термінів INTOSAI. У практиці проведення державного аудиту багатьох країн виділяють два підходи: перший – аудит систем контролю; другий – аудит результатів. Кожний з цих аудитів має переваги та недоліки. Переваги аудиту систем контролю полягають у тому, що збирання доказів/фактів зосереджено на внутрішній системі, масштаб роботи менший, аудиторська діяльність більш одноманітна. Недоліки в тому, що аудиторські коментарі характеризують потенційні, а не фактичні впливи виявленого в системі. Переваги аудиту результатів полягають у концентрації на результатах діяльності; формулюванні відповідей стосовно того, що було, й того, чого не було досягнуто; надання коментарів щодо якості тощо. Недоліком є більш широкий масштаб, тобто необхідність урахування, крім внутрішніх, ще й зовнішніх доказів/фактів.

Міжнародними стандартами визначено, що державний аудит складається з двох основних видів: фінансового аудиту відповідності/правильності (*regularityaudit*) та аудиту ефективності діяльності (*performanceaudit*). Згідно зі загальноприйнятими стандартами, якщо фінансовий аудит – це дослідження фінансової звітності, систем внутрішнього контролю й аудиту та окремих трансакцій у підконтрольних організаціях, то аудит ефективності діяльності пов'язаний із аудитом економічності, ефективності та результативності адміністративної діяльності.

Визначення аудиту адміністративної діяльності (аудиту ефективності) обґрунтував І. Стефанюк: «це форма контролю, яка є сукупністю статистичних, ревізійних і аналітичних дій, спрямованих на визначення рівня ефективності державних вкладів у процесі реалізації запланованих цілей, встановлених цілей, встановлення факторів, які перешкоджають досягненню максимального результату при використанні визначеного обсягу трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, та обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів» [1, с. 10].

Процес аудиту ефективності складається з таких основних етапів: підготовка до аудиту, проведення аудиту, реалізація результатів аудиту [2, с. 112-124]. Аудит ефективності може проводитися в будь-якому сегменті державного сектору: в центральному уряді, місцевих органах влади, різних урядових структурах органами державної контрольно-ревізійної служби за планами, які складають і затверджують у визначеному законодавством порядку [3, с.125-131].

Однією з важливих проблем виконання бюджету в більшості країн світу є ефективне використання бюджетних коштів. Для України ця тема вкрай актуальна, адже з кожним роком загострюється проблема щодо нецільового та неефективного використання бюджетних коштів, законності та правильності їх витрачання.

В Україні аудит ефективності наразі не набув належного поширення. Якщо фінансовий аудит (аудит фінансової звітності) вже має свою історію й розвинену

методологію, що враховує міжнародні стандарти та певний досвід і багаторічні традиції проведення перевірок і ревізій, то аудит ефективності виник порівняно нещодавно, тому його проведення у вітчизняному законодавстві належним чином не врегульоване. Однією з основних проблем є незавершеність реформи бюджетного процесу. На сьогодні впроваджено лише окремі елементи програмно-цільового методу, а саме: розроблено і застосовано форми бюджетних запитів і програму класифікації видатків державного бюджету. Однак для виконавців таких програм залишається актуальною розробка системи показників результативності їх виконання [4, с. 43-45].

Як відомо, основним завданням державного фінансового аудиту в нашій країні є сприяння бюджетним установам у забезпеченні правильності ведення бухгалтерського обліку, законності використання бюджетних коштів, державного і комунального майна, складанні достовірної фінансової звітності тощо. Чинним законодавством визначено, що в Україні державний фінансовий аудит здійснюють Державна фінансова інспекція (далі – ДФІ), яка підпорядковується Міністерству фінансів, і Рахункова палата. Варто зазначити, що традиційними формами контролю в органах ДФІ є ревізія та перевірка. Однак статті 26 та 113 Бюджетного кодексу України зобов'язують здійснювати контроль не лише за цільовим і законним витрачанням бюджетних коштів, а й за його ефективністю, що не може забезпечуватися ні ревізією, ні перевіркою, а відтак, потребує застосування нової форми контролю – фінансового аудиту[5].

Як відомо, державний фінансовий аудит відіграє важливу роль у процесі ефективного використання бюджетних коштів. Виходячи з цього, виникає нагальна потреба в розробці та прийнятті комплексу заходів з удосконалення проведення державного фінансового аудиту, виконання бюджетних програм відповідно до міжнародних стандартів, обміну досвідом та ідеями, а також створення професійних стандартів, методичних та методологічних рекомендаційу сфері фінансового аудиту.Для того щоб аудит ефективності зайняв належне місце в системі державного фінансового контролю в нашій державі, сприяв модернізації бюджетного процесу і підвищенню якості державного управління, необхідне дотримання принципових умов для його подальшого розвитку, вирішення існуючих проблем і наближення до найкращої міжнародної практики.

Отже, аудит ефективності – це форма контролю, спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей, і встановлення чинників, які цьому перешкоджають.

Список використаних джерел

1. Стефанюк, І. Б. До нової якості бюджетного контролю через аудит ефективності [Текст] / І. Б. Стефанюк // Фінансовий контроль. – 2003. – № 2 (15). – С. 10.

2. Бутинець, Ф. Ф. Аудит [Текст]: підручник. – 3-тє вид., доповн. і переробл. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2006 . – 512 с.

3. Сухарева, Л. О. Аудит ефективності використання бюджетних коштів: протиріччя формування понятійного апарату [Текст] / Л. О. Сухарева, Т. В. Федченко // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С. 125-131.

4. Мамишев, А. В. Аудит ефективності діяльності: етап виконання [Текст] / А. В. Мамишев // Фінансовий контроль. – 2006. – № 3(32). – С. 43-45.

5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Офіц. текст] // Голос України. – 2010. – 4 липня.

УДК 657

Чугунов Іван
магістр
Олійник Світлана
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК

Анотація

В статті розглянуте питання внутрішнього контролю розрахунків за податком на прибуток. Розглядаються функції та об'єкти контролю, джерела інформації. Наводяться суб'єкти таетапи внутрішнього контролю розрахунків за податком на прибуток.

***Ключові слова**: контроль, внутрішній контроль, податок на прибуток.*

Внутрішній контроль — це процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети. Основною його метою є об'єктивне вивчення фактичного стану справ у суб'єкта господарювання, виявлення та попередження тих факторів і умов, які негативно впливають на виконання прийнятих рішень і досягнення поставленої мети, та доведення цієї інформації до органу управління.Останнім часом вченими все більше стало приділятися уваги організації та методиці здійснення внутрішнього контролю, проте, їх розробки присвячені загальним питанням організації та методики внутрішнього контролю як цілісної системи, а також розмежуванню таких понять як "внутрішній контроль" та "внутрішній аудит".

Особливостям організації та методики внутрішнього контролю правильності, достовірності та законності здійснених операцій щодо розрахунків за податком на прибуток українськими вченими уваги не приділялося. Але загальним засадам організації контролю присвячені праці Ф.Ф. Бутинця, Г.Г. Кірейцева, В.П.Пантелеєва, В.О. Шевчука та ін. Метою є ознайомлення та покращення системи внутрішньогосподарського контролю за розрахунками з податку на прибуток.

Оскільки податок на прибуток є забов'язанням підприємства перед